

İfşaatın Üçlüsü

Dang, Rolpa ve Tsal

James Low

Ekim 2001 – Eiffel inzivasından

Sarah Allen tarafından yazıya döküldü.
Barbara Terris tarafından düzenlendi.
James Low tarafından 2023'te revize edildi.
Türkçe çeviri 09.24'te M.M.Çelebi tarafından yenilendi.

Her şeyin yegane temeli tasavvur edilemez ve kavranılamazdır. Bu temelden iki farklı yol kendisini göstermektedir, bunlar farkındalığın yolu ve farkındalıksızlığın yoludur. Ne yazık ki bizler ayrılık, izolasyon, şeyleştirme ve özdeşleşmeye yol açan farkındalıksızlık yoluna daha aşinayızdır. Buna bağlı olarak kendimizin bireysel varlıkların dünyasında yaşayan bireysel bir varlık olduğunu imgeler ve bir karakter duygusu geliştiririz. Bu kimlik bizleri kendimiz ve diğerleri için tanınabilir yapan şeydir. Ancak o değişkendir ve düşünceler, ruh halleri, anılar gibi içsel olaylar ve saldırıya uğrama ya da kabul görme gibi dışsal olaylar tarafından etkilenmektedir.

Tasavvur edilemez temelimize ilişkin farkındalıksızlığımız nedeniyle kendimizi bir fail, düşünebilen, konuşabilen ve eylemde bulunabilen ayrı bir varlık olarak hissederiz. Hayatlarımızın faili olduğumuza dair bu yanılısama bizi “ben diğerleri üzerinde edimde bulunan özneyim” ya da “ben diğerlerinin üzerinde edimde bulunduğu nesneyim”in ikiliksel çerçevesine bağlar. Bu etkileşimleri arkadaş addettiklerimize ve düşman addettiklerimize karşı farklı niyetler formüle ederek kendi lehimizde etkilemeye çalışırız. Böyle yanlı niyetler hem koşullu etkilere hem de gecikmeli karmik neticelere yol açar.

Geçiciliğin farkında olduğumuzda ve bağımlı oluşum hakikatini anlamaya başladığımızda dahi halen ikiliğin çerçevesi içerisindeyizdir. Bu varlığın ya da durumun ya da olayın, şu varlık, vaziyet ya da olayın temelinde gerçekleştiğini anlamak, analiz yoluyla, kavram tabanlı bir berraklık elde etmemizi sağlar. Fakat ne yazık ki böyle bir berraklık ancak bizler halihazırda şeyleştirmeyi muhafaza eden üç çarka çekildikten sonra kendisini gösterebilir. Üç çark özne, nesne ve fiil ya da özne ve nesneyi bağlayan eylemdir – örneğin, “ben-hakikati-anlayabiliyorum.” Böyle bir analiz her ne kadar boşluğa bir kapı açmakta olsa da, bununla elde edebileceğimiz muhtemelen en fazla, kavramsallaştırma alanındaki mütevazı bir içgörüden ibaret olacaktır.

Farkındalıksızlık tüm deneyimini koşulladığında, hiçbir zihinsel çaba seni bundan özgürleştiremeyecektir. Herhangi bir vaziyet içerisinde başlangıç noktan “ben edimciyim” olduğunda her bir an izole egonu kimliğinin zemini olarak doğrulayacaktır.

Bu çerçeve içerisinde bedensel duruşun, jestlerin, ses tonun ve kendini ifade etme biçimin de dahil olmak üzere karakterin, kendin ve diğerleri için senin bilenebilir ve tanımlanabilir bir varlık olduğuna ilişkin sözde gerçeği tesis eder ve kalıcı niteliklere sahip bir varlıkmiş gibi görünürsün. Bu durumda varlıklar dünyası içerisinde bir varlık olarak faaliyet gösteren nedensel bir kuvvet olarak düşünme, konuşma ve hareket etme şeklini geliştirip çeşitlendirmek için çaba sarf edersin.

Ancak iyi karmanın olgunlaşmasına bağlı olarak gerekli niteliklere sahip olan bir öğretmenle karşılaşmanın mümkün olur ve onun aracılığıyla dzogchen öğretilerini alabilirsen doğal temeline açılmaya başlayabilirsin. Temel, zemin ya da kaynak kendi hakiki yüzüdür – bunu görmek seni farkındalığın yoluna sokar. Garab Dorje'nin belirttiği gibi, öncelikle hakikatinin, kavranılamaz doğmamış mevcudiyetinin sana işaret edilmesi gerekmektedir. Kendini bu daima açık zemine açtığına ise yine Garab Dorje'nin söylediği gibi onun açıklığında doğrudan olarak kalma yoluyla tüm şüphelerinin dağılmasına izin vermelisin. Şüphe ve kararsızlık kavramlar ve karşılaştırma ve kıyaslamaların görelileştirmesine dayanır. Ancak açıklık kavramlar tarafından el değmemiştir ve onlara dayanmaz. Garab Dorje'nin üçüncü ifadesi ise bu şekilde devam etmek ve ikilik ve şeyleştirilmenin etkisi altına girmekten kaçınmaktır. Olan herşey daima açık zeminle doğal olarak bütünleşiktir ve hiçbir zaman ondan ayrı olmamıştır. Dolayısıyla geliştirecek, ortadan kaldırılacak ya da bütünleştirilecek hiçbir şey yoktur.

Daima açık zemine açıldığımızda onunla kalmak isteriz ve dolayısıyla farkındalık temel olarak kalırken deneyimin kendisini nasıl gösterdiğine aşına olmamız gerekir. Zemin, her şeyin kaynağı, tasavvur edilemez ve bildiğimizi düşündüğümüz hiçbir şeye benzemezdir. Onun potansiyelinin gösterimi sınırsızdır ve bu gösterimin her anı, olduğu gibiliğinde şeyleştirilemezdir. Tıpkı bir rüya, serap ya da gökkuşağı gibi bu ikiliksiz gösterim ne var ne de yoktur ve onu kavramlarla yakalamak mümkün değildir. Temelin potansiyeli yanlış bir şekilde var olarak ele alınan şeyler dahil olmak üzere deneyimin tüm biçim ve motiflerini kapsar. Kendi gösteriminin çeşitliliğine misafirperverlik sunan temelin değişmeyen bütünlüğünü görmek hayattır. Bu ifşaatın ilk veçhesidir ve **dang** olarak bilinir. İfşaatın diğer iki veçhesi olan **rolpa** ve **tsal** ise onu takip ederler. Temelin ilksel saflığı ifşaatın bu üç veçhesi yoluyla tezahür eden deneyimin ani mevcudiyetinden ayrılmazdır.

Dang, temelin oluşumlarla birleşmeme ve onları engellememe kapasitesidir. Bunun için kullanılan geleneksel örnek kristal küredir. Bir kristal küre daima üzerine yerleştirilen şeyin rengini alır. Onun kendine ait içsel bir içeriği yoktur, o şeffaf ve saydam ve böylece kendisini gösteren her şeye karşı açık ve misafirperverdir. Bu dharmakaya'nın niteliğidir, boş özümüz daima açıktır. Kendisine ait bir içeriği olmayan dharmakaya kazanç ve kayıptan azade bir şekilde her duruma tamamen açıktır. O sınırlardan, içeriden veya dışarıdan, yanlılıktan ya da ayırım gözetmekten yoksundur. Onun koruyacak ya da elde edecek hiçbir şeyi yoktur. Tıpkı bir kristal kürenin tüm renklere kendisini kaplama izni verdiği gibi, dharmakaya doğamız da korku veya zarar görme riskinden azade bir şekilde tüm görüşlere açıktır. Bu ilksel saflık, boş özümüzün değişmeyen niteliğidir.

Kristal kürede ortaya çıkan çeşitli renkler, kristale zarar vermez ya da onu daha iyi bir hale getirmez. Buna benzer şekilde zihninde kendilerini gösteren kötü düşünceler de zihninin boş doğasına zarar vermez. Onlar benlik hissiyatına zarar verebilir ancak benlik hissiyatın da kendi temelinden ayrılmaz olan farkındalığından ayrılmaz bir şekilde ortaya çıkan bir diğer düşünce motifinden ibarettir. Dharmakaya'nın incinebilecek ya da etkilenebilecek bir esası yoktur; o sonsuz, doğmamış boşluktur. Bu vajra niteliği, aydınlanmanın yok edilemez doğasıdır. Onu hiçbir şey yok edemez ve dolayısıyla o kendisini savunmak zorunda değildir.

Bu açılmak için muhteşem bir niteliktir. Sonsuzca açık olarak, sonsuzca müsait olduğumuzu fark ederiz. Hiçbir şey özümüze zarar veremez.

Meditasyonda otururken, ne olduğunu yargılamaya başlarsan zihninin doluluğu veya bazı türden düşüncelerin bolluğu ve bazı türden düşüncelerin azlığı seni endişelendirebilir. Bu olduğunda basitçe bu kristal küre imgesini hatırla ve çıplak, boş farkındalığa gevşe. Hiçbir şey özüne zarar veremez. Meditasyonunu iyileştirmek zorunda değilsin. Onu daha berrak, daha keskin ya da daha iyi bir hale getirmeye çalışman gerekmiyor. Böyle bir çaba belki zihninin içeriğini “iyileştirebilecekse” de daima boş zihnin kendisine hiçbir etki edemeyecektir. Öyleyse basitçe zihninin olduğu gibi olmasına izin ver ve olan her şeyle birlikte açık mevcudiyette kal. Böylece kendini dharmakaya olarak bulacaksın.

İfşaatin ikinci veçhesine **Rolpa** denilir. Bu oyun ve gösterimi işaret eder ve sambhogakaya, kavranılamaz parlaklığın berraklığının keyfini çıkarmanın aydınlanmış yönü ile bağlantılıdır. Bunu tasvir etmek için kullanılan imge ayna ve onun yansımalarıdır. Ayna boştur ancak önüne yerleştirilen her şeyin bir yansımasını gösterme potansiyeli ya da kapasitesine sahiptir. Tıpkı bir yansımanın boş bir aynanın içerisinde doğup, onun içerisinde görüldüğü gibi, farkındalığımız, oluşumunun uzayından ayrılmaz deneyimimizin kavranılamaz berraklığını ışılatır/gün yüzüne çıkarır.

Rolpa kelimesi oyun ve dansa vurgu yapar ve deneyimimizdeki içkin gerçeklikten yoksunluğu işaret eder. Deneyim berraklık, deneyimin gerçeğinin ta kendisi olan parlaklıktır. Boş özün tabiatı berraklık, “ben bunu deneyimliyorum”un ikiliğinden azade deneyimin parlaklığıdır. Deneyimin olduğu gibiliği kendi içerisinde belgin ve berraktır. O parlak ve kendi kendisini aydınlatan/gün yüzüne çıkarandır. O berrak bir şekilde aydınlık ve berrak bir şekilde boştur. Kavramlar halihazırda berrak (net) olanı berraklaştıramaz (netleştiremez). Zihin ikiliğin etkisi altında olduğunda berraklık (netlik) tesis etmek için, hatalı bir şekilde kavramları kullanır. Ancak bu ikiliksiz berraklık, açık ve boş zihnin kendisini gösteriminin doğal berraklığından oldukça farklıdır. Ayna hem sabit hem de hareketlidir. Aynanın yüzeyi, yansımaların gelip gittiği yer, son derece dinamik görünür fakat bu yansımaların içerisinde devindiği uzay, aynanın kendisi tamamen hareketsizdir. **Rolpa** zihnin boş uzayının içerisinde ortaya çıkan, değişen ve geçip giden yeni deneyim motiflerinin akışı, bireysel istenç ve niyetimiz tarafından üretilmemiş doğal dinamizmi işaret etmektedir.

Örneğin, Padmasambhava'nın anuyoga sadhanasını uyguladığında, Padmasambhava'nın şeyleştirilmemiş ışık bedeni kendisini gösterir. O aniden ve tamamen biçimlenmiş bir şekilde ortaya çıkar. O yaratılmamış ve geliştirilmemiştir.

O zeminin parlak berraklığıdır. Böylece, ışık dünyasındaki, esastan ve varoluşa inancın gölgesinden yoksun bir ışık olarak kendini gösterirsin.

Uygulamada Padmasambhava ve uygulamanın ardından kendi alışageldik biçiminde tezahür eden Padmasambhavasındır. Bu iki görünüş de boş özün ifadeleridir. Alışageldik biçimini Padmasambhava ile tamamen bütünleştirmek Sambhogakaya'ya, boş özümüzün çabasız gösterimine açılmaktır. Zihinde kendisini gösteren her şey bir yansıma gibi – görünmekte ancak kavranılamazdır. Bu bilen ve bilinen ikiliğinden yoksun ikiliksiz gösterimin berraklığı, engellenmemişliğidir.

İfşaatin üçüncü nitelik ya da veçhesine ise **tsal**, duyularımız yoluyla karşılıyor görüldüğümüz her şeyin kendisini gösterimi denilir. Bunu tasvir etmek için kullanılan imge bir doğal kristaldir. Güneş bir kristalin üzerine parladığında, gerçekleşen ışık kırılması gökkuşağı renkli ışık hüzmelerini ortaya çıkarır. Aynı şekilde, nirmanakaya düzeyinde, berrak ışık olarak gizil biçimde var olan yaratıcılık ve potansiyel koşullara uygun olarak çeşitli belgin motiflenmeler gösterir. Kristalden parlayan ayrılamaştırılmış kırılmış ışık, kristalin kendi içerisinde görülemez. **Tsal** potansiyeli kendisini “dışarıda” karşılaşılabileceğimiz görünüşler olarak gösterir. Bu dünyamızın zengin çeşitliliğinin hakikatidir. Dolayısıyla, bunun alışkanlığa dayalı olarak şeyleştirdiğimiz her şeyin hakikati olduğunu görmek hayatidir. Katılımımızın vaziyetleri olan bu görünüşlerin gerçek doğasını gördüğümüzde, onların özgün muayyenlikleri artık ortadan kaldırılacak bir kısıtlama değildir. Çünkü bu renklenimler **tsal** enerjisinin yaratıcılığının bütünleşik bir parçasıdır.

İfşaat kendisini her nasıl gösterirse gösterebilir, bu üç veçheden hangisinde ortaya çıkarsa çıksın, kişisel değildir. Onu biz ifşa etmiyoruz. Deneyimleri üreten biz değiliz. Aksine kendimiz olarak ele aldığımız şey ifşaatin bir parçasından ibaret. Bunu doğrudan olarak görmek bizleri, bir yalıtık, bir varlık, bir var olan olma alanından özgürleştirir. Öz, ani mevcudiyeti, kavranılamaz (yakalanılamaz) boşluğun potansiyelinin yaratılmamış gösterimini ifşa eder. Böylece “Şu anda nasıl olduğum geçmiş hayatlarda nasıl olduğumun bir sonucu” gibi kavramsal bir yorumlamaya bel bağlamak yerine, hayatlarımızın tüm muayyenliklerinin her an, doğrudan olarak temelin içerisinde ve temelden ışıdığını görürüz. **Tsal** motiflenmeler dünyasındaki kendi motiflenmemizin kendi kendine salıverilen (kendiliğinden özgürleşen) ifşaattır.

Doğal ifşaatin her üç veçhesi de, tıpkı samsaranın deneyimleri olarak tezahür eden ikiliksiz ifşaatin tüm biçimleri gibi temelden ayrılmazdır. Doğmamış olana ilişkin farkındalılıksızlığa bağlı olarak görünüşlerin hareketine odaklanır ve müdahil oluruz. Böylece, bu ikiliksiz dolaşıklıkla, görünüşler şeylerin görünüşleri olarak ele alınır. Bu yanılmanın etkisi altında, olanın ikiliksiz bütünleşikliğinin farkındalılığında

yoksun bir şekilde olayların akışı tarafından sürükleniriz.

İfşaatin bu üç veçhesinin farkında olmak uygulama açısından oldukça önemlidir. Çünkü onlar aslında ne olduğunu görmemize yardımcı olurlar. Üç veçheler ayrı şeyler ya da işlevlerden ziyade bir potansiyel üçlüsüdür. Onlar deneyimin ifşaatinın vasıtalarıdır ve onları uygulamamızda gözlemlemek bizlere yararlı olacaktır.

Mevcudiyetimizin kendisinden kaynaklandığı ve kendisinin içerisinde olduğu daima mevcut uçsuz bucaksızlığa gevşeyerek başlıyoruz. Farkındalığımız, içerisinde bu odanın ve vücutlarımız, düşüncelerimiz ve diğerleri de dahil olmak üzere, onun içerisindeki her şeyin görünmekte olduğu dev bir kristal küreye benziyor. Çabasızca her şey burada, fakat esastan, belirleyici içsel bir varoluştan yoksun. Farkındalığımız boşluğun ve boşluk da farkındalığımızın arenasıdır. Her şey benimsemek ve reddetmeksizin, basitçe burada olarak kabul edilebilir. Çünkü tüm bu görünüşler temelden ayrılmazdır. Bu gelip geçici asılsız biçimler temel açıklığımızda hiçbir iz bırakamazlar. Görünüşler gelip giderken, açıklık daima açık kalır.

Bunun farkındalıksızlığı korku ve endişe, özellikle de yok oluş korkusunu getirir. Ancak açıklığa açılarak ayrı bir benliğin var olmadığını doğrudan olarak görebiliriz. Olan sonsuz boşluk, farkındalık ve berraktır. Zihnimiz açık, boş, berrak ve ışıltılıdır. Her an sayısız farklı ifşaatlar gerçekleşiyor. Bu **dang**'ın saydam misafirperverliği, **rolpa**'nın aydınlık cömertliği ve **tsal**'ın her yerde mevcut bağlantılılığının üçlüsüdür. Sonsuzca çeşitlenmiş motifler kendilerini gösterip ortadan kaybolurlarken, açıklığımızda kaldığımızda mevcudiyetimiz rahattır.

Açık özün olduğu gibisi, görünüşün sankisini ifşa eder. Özün lekelenmemiş saflığının kendisini gösteren görünüşlerden korunmaya ihtiyacı yoktur. Bu görünüşler tıpkı kristal küre örneğinde olduğu gibi kendilerini iz bırakmaksızın göstermekte ve ortadan kaybolmaktadırlar. Özün parlak tabiatı şeyeleştirilemez ve kavranılamazdır. Bu gösterim (vizyon) **rolpa**, farkındalığın aynasındaki yansımalar olarak birden bire ortaya çıkan ve iz bırakmaksızın ortadan kaybolan görüngünün bütün alanıdır.

Tsal'ın temashlı çeşitliliği ise duyusal deneyimin her anının belgin ayrıntıları olarak kendisini gösterir. Bu, izolasyon ve kısıtlanmış kimlikten özgürlüğü sunan birlikte belirimin bağlantısallığıdır. **Tsal** taze ve boştur ve iz bırakmaz. O her anın önceden şekillenmiş kişisel gündemlerden yoksun dolaysızlığıdır.

Katılımcı: Eylemlerimizden sorumlu muyuz, yoksa onlar kendiliğinden mi oluyor? Farkındalık halindeyken karar verebilme olanağım var mı, yoksa karar verecek bir "ben" yok mu?

James: On iki yaşlarındayken ailemle birlikte kırsalda olduğum bir günü

hatırlıyorum. Büyük bir tepenin üzerine çıktıktan sonra aşağıya doğru koşmaya başlamış ve bir süre sonra artık duramayacak kadar hızlanmışım.

Başlangıçta oldukça düzgün olan zemin bir noktada fazlasıyla dik ve engebeli bir hale gelmişti. Bu, hayatımda "bundan ben sorumlu değilim"i gerçekten anladığım ilk andı. Yine de benim kontrol ve karar alışımından bağımsız olarak ayaklarım bir şekilde doğru yeri buluyorlardı. Hiç böyle bir deneyim yaşadın mı? Bu gibi vaziyetlerde hayatta kalmanın yegane yolu ikiliksizliğin ifşaasının doğrudan dolaysızlığına güvenmektir.

Bu, **tsal** veçhesi, kontrol edici bir araçtan yoksun belgin eylemin bir örneğidir. Işık kristalin üzerine parladığında yansıma kendisini gösteriyor. Böylece tepeden aşağıya koşan beden, tepe ile birlikte ortaya çıkıyor - kaya ve adımın birlikte eksiz birlikte belirimi. Devinim işleminden geçmiyor; kristalin içerisinde renkleri üreten bir makine yok. Güneş ışığı fasete doğru açıda düşüyor ve ışık yansıyor. Bu anidir. Böylece devinim vaziyete uygulanmaktan ziyade vaziyetin bir parçası olarak kendisini gösteriyor. Eğer zeminimize, temele açılırsak, hayatımızın her anının farkındalığın dinamik spontaneliği olduğunu görebiliriz.

Dolaysız aniliğin hassasiyetine daha fazla güven duydukça daha az düşünmek zorunda kalacağız. Çoğumuz vaktimizin çoğunu kaygılı düşünme ve endişelenmeyle harcıyoruz. Ancak düşünmek dediğimiz şey taze düşünmeden ziyade, eski düşünce kalıplarının içerisinde dönüp dolaşmaktan ibaret. Rahat açıklığımızı daha fazla güven duydukça görünüşlerin kendi kendilerine özgürleşmeleri ile daha fazla mevcut olacağız. Düşünceler düşman değildir ancak bizler kötü bir şekilde uygulanmış düşünceler, verimsiz düşünme ve savunmacı düşünme ile kendimizi donuklaştırırız. Ani mevcudiyet düşüncelere dayanmaz. Düşünceler inşa edicidir. Bununla birlikte ani mevcudiyetin berraklığı farkındalık için hiçbir çaba gerektirmez. Kendi kendine ortaya çıkma ve kendi kendine ortadan kaybolmanın (kendiliğinden özgürleşme/salıverilmenin) oyununda yaratılan hiçbir "şey" yoktur.

Gündelik etkinliklere yakından bakmak bize **dang**'ın tadını verebilir. Örneğin, bir roman okurken, kendini bu romana kaptırdığında, adeta sen kitabın içinde ve kitap da senin içinde gibidir. Bu durumda kendinden boşalmış ve öykünün devinimi tarafından doldurulmuş vaziyettesindir. Ardından kitabı kapatıp bir başka şey yapabilirsin. Kitap son derece ilgi çekici dahi olsa onu kapatabilir ve kendinin yeni bir etkinlikle dolmasına izin verebilir, sonradan ise kitaba geri dönüp kendini tekrar onun içerisinde bulabilirsin.

Aynısı film izlerken ya da tiyatroyken de olur. Bizler her bir vaziyete ve her bir vaziyet de bizlere bir anlığına girer – ardından yeni bir şey olur. Bu tazelik daima erişilebilirdir, ancak eğer buna açık değilsek, bu ayrı bir şeydir. İkiliğin içerisinde kapana kısılmışsak, deneyimlerin izlerini taşır ve onlarla özdeşleşiriz. Yargılama girer ve hoşlandığımızın daha fazlası ve hoşlanmadığımızın daha azını elde etmek adına bireysel aracılığımıza inanırız. Bu olduğunda kendi açık müsaitliğimize kapanmış ve vaziyete tamamen açılmaz durumdayızdır. Böylece kristal kürenin cömert saydamlığına sahip olmak yerine kendimizle dolu ve granitten yapılmış bir

küre misali opağıdır.

Katılımcı: Bunun dağılma (zihinsel dağılma) ile ilişkisi nedir?

James: Deneyimimiz ikilik tarafından dolaylandığı sürece misafirperver saydamlığımız, aydınlık gösterimimiz ve çok çeşitli katılımımızdan kolayca dağılıp uzaklaşabiliriz. Anılar ve planlarla meşguliyet farkındalığın rahat açıklığını gölgede bırakır ve ardından düşünce düşüncenin peşine düştüğünde, ifşaatin üç veçhesi mevcut olmalarına rağmen bizim için saklı kalırlar.

Ifşaatin üçlüsü daima taze çıplak zeminimizden ayrılmazdır ve deneyimimizi kendi zeminine açtığımızda bu üç veçhe mevcudiyetimiz olarak mevcut olur. Boş küre belirlenmemiş görünüşü gösterir. Boş ayna belirlenmemiş görünüşü gösterir. Boş kristal belirlenmemiş görünüşü gösterir.

Dang'ın açıklığı yargılamaz ya da ayırmaz; o, olan hiçbir şeyi engellemez, kısıtlamaz ya da düzenlemez. Özün potansiyelinin zenginliği alışkanlığa dayalı, niyetsel ya da yanlı değildir. Çünkü **rolpa** gösterimini koşullara göre tazelikle sergilemektedir. **Tsal** 'ın hassasiyet ve etkisi ise edimci, bağlam ve edimin ikiliksiz ortaya çıkışı olarak taze ve doğrudandır.

Ifşaatin bu üç veçhesi bilinmediğinde, onlar gölgelenmişliğin (hakikatin gölgelenmişliğinin) üç veçhesi olarak kendilerini gösterir. Bu durumda **dang**, tıpkı önceden renklendirilmiş bir cam küre gibi, kalıcı bir benlik olarak görünen, ön-şekillendirilmiş varoluş olarak kendisini gösterir. **Rolpa** nesne ve yansıma arasında uyumsuzluk yaratan bir kakhaha aynası ve **Tsal** ise bir kristalden ziyade önceden biçimlendirilmiş görüntüleri yansıtan bir projektör haline gelmiştir.

Kısaca, ifşaat üç farklı yolla ortaya çıkar: dharmakaya, sambhogakaya ve nirmanakaya. Dharmakaya veçhesi ya da dang temelden ayrılmaz hakikatimiz olan açıklık halini işaret eder. Bu açıklık yok edilemezdir ve böylece bir kristal küre misali korkusuzca misafirperverdir, bir kristal küre önüne kırmızı konulduğunda kırmızı, yeşil konulduğunda ise yeşil görünür. Ancak onun temel hali asla değişmez.

Böylece **dang** ifşaati engellemez. Açıklık halinde olduğumuzda, kendisini gösteren vaziyetler nasıl olursa olsun bu açıklık değişmez. Farkındalık olandan ayrı değildir. O, onun açık olduğunu düşünmek ve vaziyetleri umursamamak değildir. Bundan ziyade, vaziyetler tıpkı kristal küre örneğindeki renkler gibi, aniden bütünleşiktir.

Dang sabit bir renk ya da biçimden yoksundur ancak tıpkı bir aynanın tüm renk ve biçimleri yansıtma potansiyeline sahip olduğu gibi sonsuz biçim ortaya çıkarma kapasitesine sahiptir. Aynanın içkin bir içeriği yoktur ve dolayısıyla herhangi bir şey yansıttığında biçim ya da renk değiştirmez. Aynadaki yansıma ifşaatin **rolpa** veçhesidir ve tıpkı vizyonlarımız ya da içsel hayatımızın berraklığın mevcudiyeti veya karmik alışkanlıklarımıza bağlı olarak kendisini gösterdiği gibi önüne konulan nesneye bağlı olarak biçim ya da renk değiştirir. **Dang** ani, eksiz ve önceden programlanmamıştır. Bununla birlikte **rolpa** ile biçimler aynaya değil nesneye bağlı olarak ortaya çıkarlar. Çünkü ayna değişmemektedir.

Açık öz aydınlık doğası olarak sergilenir – bu **rolpa**da bir yansıma biçiminde gerçekleşen ifşaattır. **Rolpa** ile deneyim ani ve kesintisiz bir şekilde kendisini sayısız türde biçimler, renkler ve boyutlar olarak gösterir. **Dang**'ın sonsuz potansiyeli kendisi tezahür etmemekle birlikte, belirli bir ikincil sebep kendisini gösterdiğinde ifşaatin aşikar bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Bu ifşaat, ifşaatin içerisinde aktif bir katılımcı olmayan açıklığın mevcudiyeti sayesinde mümkündür.

İkincil nedenler ortaya çıktıklarında potansiyelimiz hal ve kapasitemize bağlı olarak iki yolla kendisini gösterir. Doğamızda mevcut kalarak ya da ikiliksel vizyona düşerek tezahür edebiliriz. Eğer doğamızda mevcutsak **rolpa** olarak bilinen sambhogakaya veçhesini deneyimleriz. Aynanın karşısında olan herşey, iyi ya da kötü, ani bir şekilde onun içerisinde yansıtılır. Farkındalığın içerisinde ikamet ederek, uygulayıcı aynada görünen tarafından koşullanmaz. Çünkü o, her ne görünürse görünsün bağımsız varoluştan yoksun bir yansımadan ibaret olduğunun idrakine sahiptir. Yansımaların iyi ya da kötü olarak görünmelerinin bir önemi yoktur. Çünkü engin açıklık düzeyinde iyi ve kötü birbirlerinden farklı değildir.

Yansımaların tezahür edişlerinin sebebi temelin sahip olduğu doğal yansıtma kapasitesidir. Her şey tam olarak olduğu gibi tezahür etmektedir. Bu ifşaat özne ve nesne olarak değil, deneyimin izlenimleri olarak sanki içsel bir boyuttaymışçasına kendisini gösterir. Tıpkı bir aynanın içerisindeki yansımalar gibi, kişinin ifşaati da içsel olarak tezahür eder.

Örneğin, Vajrasattva vb. bir yol varlığının (deity) görünüşünün içimizde tezahür etmesi bu **rolpa** ifşaatinin bir sonucudur.

Bu durumda bizler, aynanın önüne yerleştirilen bir nesnenin yansımasının kendisini aynada göstermesine benzer şekilde hakiki Vajrasattva'nın yansımasını deneyimleriz.

İfşaatın üçüncü veçhesi **tsal** ise nirmanakaya ile ilişkilidir. Bunun için kullanılan örnek güneş ışınlarının çarptığı bir kristaldir. Böylece kristalden odanın duvarına sonsuz gökkuşağı renkleri yayılır. Kristalin içerisine baktığımızda, bu gökkuşaklarını onun içerisinde göremeyiz; onlar sadece dışarıda görülebilir. Bu **tsal** ifşaatinin kendisini gösterdiği seviye özne ve nesnedir: dışsal gibi görünen bir dünyada, görünüşte kendi dışımızda nesnel düzeyde tezahür eden bir şey.

Tsal ifşaati kendisini saf ve katışıklı vizyonumuzun ve özellikle de karmik vizyonumuzun tezahürü olarak gösterir. Kimliğimiz içerisinde insan varlıkları olarak kapana kısılmışsak, sadece insan vizyonunu deneyimleriz. Böylece çevreyi ikiliksel bir biçimde algılar, görünür gerçekliği dışsal bir nesnel dünyası ve ondan ayrılmış algılayan bir özne olarak böleriz.

Ancak aslında algıladığımız her şey, kaynağı güneş ışınlarının çarptığı kristal olan gökkuşağı ışıkları gibidir. Eğer beş renkli bir gökkuşağı görüyorsak bu saf boyutu, saf vizyonu algıladığımız anlamına gelir. Ancak elementlerin özü karmamız ile bir araya geldiğinde, elementler maddi düzeyde tezahür eder ve gerçekten var olan ayrı varlıklar katışıklı vizyonunu yaratır. Karmik vizyonun kaynağı **tsal** ifşaatinin opak veçhesini üreten ikilik inancımızdır. Ancak aynı **tsal** ifşaati bizlere maddi varoluşumuzu kendi kaynağı ile yeniden bütünleştirme ve nihai olarak Gökkuşağı Bedenini elde etme imkanını da verir.